

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 724

van **MATTHIAS DIEPENDAELE**

datum: 20 juli 2017

aan **PHILIPPE MUYTERS**

VLAAMS MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

SOFI-fondsen - Stand van zaken

De Vlaamse Regering besliste op 10 juni 2010 om 10 miljoen euro ter beschikking te stellen voor deelname van het Vlaamse Gewest in spin-offs van de strategische onderzoekscentra (SOC's). De SOC's spelen een belangrijke rol in de transformatie van de Vlaamse economie door hun interactie met het Vlaamse bedrijfsleven en door het vermarkten van hun kennis via de medeoprichting van nieuwe bedrijven.

Om hun werkmiddelen optimaal te kunnen inzetten, kwam er in 2010 het voorstel om een fonds op te richten met een startkapitaal van 10 miljoen euro dat investeert in de spin-offs van deze instellingen. Het kreeg de naam SOFI-fonds (Spin-Off Financieringsinstrument), waarvan de middelen beheerd worden door de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV). De Vlaamse Regering hechtte op 1 juni 2011 haar goedkeuring aan het voorstel tot creatie van het SOFI-fonds. In 2013 werden de toegezegde middelen opgetrokken naar 20 miljoen euro. Daarnaast werd in 2013 nogmaals in 10 miljoen euro additionele middelen voorzien voor spin-offs van de Universitaire Associaties (KULeuven, UGent, VUB, UA en UHasselt) via "SOFI2". In totaal heeft de Vlaamse Regering dus 30 miljoen euro goedgekeurd voor investeringen in spin-offs vanuit SOFI1 (20 miljoen euro) en SOFI2 (10 miljoen euro).

SOFI-financiering maakt gebruik van twee instrumenten, nl. de incubatielening, die opgezet is om projecten die zich nog in de schoot van de SOC of de Universitaire Associatie bevinden, verder te laten incuberen en de spin-off financiering die de vorm aanneemt van kapitaal of quasi-kapitaal en die voorafgaand aan de investering door een risicokapitaalinvesteerder dient te gebeuren. Uit de antwoorden van de minister op mijn schriftelijke vragen nr. 710 en 711 van 13 september 2016 bleek dat er toen 18 afgesloten spin-off-financieringen binnen SOFI1 waren ten bedrage van 9.340.834 euro en 4 binnen SOFI2 voor een totaal bedrag van 2.389.050 euro.

Ondertussen is de werking van SOFI geëvalueerd en zijn er voorstellen goedgekeurd om het instrument bij te sturen met het oog op een verdere professionalisering van de werking. Het belangrijkste pijnpunt was het gebrek aan juridisch kader voor investeringen met SOFI-middelen. Daarom keurde de Vlaamse Regering begin 2017 het voorstel goed om de SOFI-middelen voorzien voor spin-off financiering en de bestaande SOFI-participaties in te brengen op de PMV-balans. De bestaande incubatieleningen verstrekt aan de SOC's werden dan weer overgedragen aan IMEC vzw.

1. Kan de minister een actuele stand van zaken bezorgen wat betreft het aantal afgesloten spin-off-financieringen binnen SOFI1 tot op heden?

Voor de verschillende spin-offs had ik graag vernomen:

- a) naam van de spin-off, waar gevestigd, instelling/SOC die de spin-off realiseerde en korte omschrijving van de (toekomstige) activiteiten van de spin-off;
 - b) wanneer opgericht en wanneer kapitaal gekregen via SOFI1;
 - c) hoeveel kapitaal gekregen via SOFI1 en eventueel hoeveel bijkomend kapitaal weten op te halen (opgedeeld tussen publieke en private middelen indien relevant);
 - d) aantal werknemers;
 - e) omzet;
 - f) ambities voor de toekomst inzake tewerkstelling, omzet, innovatief potentieel,...?
2. Kan de minister een actuele stand van zaken bezorgen wat betreft het aantal afgesloten spin-off-financieringen binnen SOFI2 tot op heden, specifiek wat betreft universiteiten en hogescholen?

Voor de verschillende spin-offs had ik graag vernomen:

- a) naam van de spin-off, waar gevestigd, instelling die de spin-off realiseerde en een korte omschrijving van de (toekomstige) activiteiten van de spin-off;
 - b) wanneer opgericht en wanneer kapitaal gekregen via SOFI2;
 - c) hoeveel kapitaal toegestopt gekregen via SOFI2 en eventueel hoeveel bijkomend kapitaal weten op te halen (opgedeeld tussen publieke en private middelen indien relevant);
 - d) aantal werknemers;
 - e) omzet;
 - f) ambities voor de toekomst inzake tewerkstelling, omzet, innovatief potentieel,...
3. Wat is de stand van zaken voor de tot op heden goedgekeurde incubatieprojecten voor SOFI1 en 2? Hoeveel bijkomende incubatielingen werden nog goedgekeurd?
4. Hoeveel middelen werden in totaal tot op heden reeds geïnvesteerd door SOFI1 en 2? Hoeveel werd hiervan toegewezen en effectief geïnvesteerd? Hoe zit dat voor de incubatielingen?
5. Hoeveel middelen zijn er bijgevolg nog beschikbaar binnen de SOFI-fondsen en hoe zullen deze geïnvesteerd worden?
6. Hoe evalueert de minister de inkanteling van de middelen van het SOFI-fonds op de PMV-balans en de overdracht van bestaande incubatielingen verstrekt aan de SOC's aan IMEC tot nu toe? Welke voordelen m.b.t. een betere werking blijken daaruit?

ANTWOORD

op vraag nr. 724 van 20 juli 2017

van **MATTHIAS DIEPENDAELE**

1. Het aantal afgesloten spin-off financieringen binnen SOFI 1 bedraagt tot op heden 22 voor een totaal van 10.609.088 euro. In bijlage 1 wordt een overzicht gegeven van de afgesloten spin-off financieringen.
2. Het aantal afgesloten spin-off financieringen binnen SOFI 2 bedraagt tot op heden 4 voor een totaal van 2.671.897 euro. In bijlage 2 wordt een overzicht gegeven van de afgesloten spin-off financieringen.
3. Het aantal afgesloten incubatieleningen tot op 13 januari 2017 bedraagt 21 voor een totaal toegekend en uitbetaald bedrag van 1.050.000 euro voor SOFI 1. Het aantal afgesloten incubatieleningen tot op 13 januari 2017 bedraagt 2 voor een totaal bedrag van 100.000 euro voor SOFI 2.

Wat betreft het imec.istart fonds waarin de Vlaamse overheid participeert met de incubatiemiddelen uit SOFI1, is er vanaf 1 januari tot augustus geïnvesteerd in 8 dossiers met een bedrag van 50.000 euro tot 70.000 euro per dossier. Het imec.istart fonds staat open voor start-up initiatieven en werkt met oproepen.

In volgende lijst worden de bedrijven en het investeringskapitaal door imec.istart voor de eerste twee oproepen gegeven. De lijst bevat enkel de bedrijven waarin het investeringsdossier rond is en waar de investering al heeft plaats gevonden:

- 2017 kwartaal 1:
 - Airshaper (volledig getekend en actief) (50K)
 - Greygin (Playitsafe) (volledig getekend en actief) (50K)
 - Karaton (volledig getekend en actief) (70 K)
 - T-mining (volledig getekend en actief) (70 K)
 - Yields (volledig getekend en actief) (50K)
- 2017 kwartaal 2:
 - Antigraviator (volledig getekend en actief) (50 K)
 - Mealhero (volledig getekend en actief) (50K)
 - Onlinewerkrooster (volledig getekend en actief) (50K)

Er zijn nog een 5-tal dossiers in afwerking die hierin niet zijn opgenomen, omdat het kapitaal nog niet geïnvesteerd is. Tegen eind van 2017 verwacht imec een totaal van minimum 16 bedrijven waarin geïnvesteerd wordt.

4. SOFI 1: Op dit moment werd voor spin-off financiering 10.609.088 euro toegekend en werd daarvan 9.278.133 effectief uitbetaald. Van de incubatieleningen werd 1.050.000 euro toegekend en uitbetaald. Het totaal toegekend bedrag van SOFI 1 bedraagt momenteel 11.659.088 euro.

SOFI 2: Op dit moment werd voor spin-off financiering 2.671.897 euro toegekend en werd daarvan 2.571.897 euro effectief uitbetaald. Van de incubatieleningen werd 100.000 euro effectief uitbetaald. Het totaal geïnvesteerd bedrag van SOFI 2 bedraagt momenteel 2.671.897 euro.

5. SOFI 1: Initieel werd 10 miljoen euro uitgetrokken om te investeren in spin-offs van de 4 strategische onderzoekscentra. In 2013 werden de toegezegde middelen hiervoor opgetrokken naar 20 miljoen euro. Van de totale 20 miljoen euro en de middelen die zijn teruggevloeid uit succesvolle desinvesteringen kan nog bijkomend 10.079.415 euro geïnvesteerd worden. Een deel hiervan zal zeker nodig zijn om opvolgfinanciering te voorzien wanneer spin-offs bijkomend kapitaal nodig hebben. Daarnaast zal geïnvesteerd worden in nieuwe spin-offs die zullen worden opgericht.

SOFI 2: Van de totale middelen van 10 miljoen euro kan nog 7.328.103 euro geïnvesteerd worden. Een deel hiervan zal zeker nodig zijn om opvolgfinanciering te voorzien wanneer spin-offs bijkomend kapitaal nodig hebben. Afhankelijk van het tempo waarmee nieuwe spin-offs door de Universitaire Associaties worden opgericht en de financieringsbehoefte en eventuele terugvloeï van middelen naar het fonds zal dit bedrag in de komende jaren verder geïnvesteerd worden.

6. De minister evalueert de inkanteling van SOFI-participaties en –middelen op balans van PMV en de overdracht van bestaande incubatieleningen aan IMEC als positief. Na het verwerken van de administratieve last met betrekking tot deze inkanteling en overdracht, laat deze manier van werken toe om veel efficiënter transacties (zowel financieringstransacties als transacties nodig voor het beheer van portfolio-vennootschappen) uit te voeren. Bovendien geven de nieuwe investeringen blijk van een belangrijke hefboomfactor naar andere investeerders toe.

iStart werd in 2011 opgestart door het toenmalige iMinds. Vanuit de ervaring met SOFI werd echter vastgesteld dit type van pre-seed financiering zo goed als uitsluitend in de ICT-sector wordt aangewend. Tevens was er nood aan betere begeleiding van de starters. Vandaar dat de Vlaamse regering beslist heeft om 1,5 miljoen euro vanuit de SOFI 1-middelen te alloceren aan een pre-seed fondsinitiatief, genomen door imec, namelijk het imec.istart fund. Dit fonds focust op kleine kapitaalparticipaties in startende ICT ondernemingen en zal voor een meerderheid uit private middelen bestaan. Vandaar dat privé partners werden opgenomen in het fonds (ING België, BNP Parisbas Fortis, De Cronos Groep, en Telenet Group Holding). Als toonaangevend strategisch onderzoekscentrum in het ICT domein is imec de geschikte partner om dit instrument te implementeren. Zoals toegelicht in de nota VR heeft deze nieuwe aanpak dus heel wat voordelen. Naast de inbreng van de private partners wordt er nu een goede omkadering en professionele begeleiding voorzien voor de starters, zodat de levensvatbaarheid van deze ondernemingen kan gemaximaliseerd worden (VR 2017 1301 DOC.0027/1).

BIJLAGEN

1. Overzicht afgesloten spin-off financieringen SOFI I.
2. Overzicht afgesloten spin-off financieringen SOFI II.